Nr. 2. LUTY 1933. Rok I.

SZACHISTA

miesięcznik poświęcony grze i studjom szachowym

Redagują: **Henryk Friedman i Stefan Popiel**

Redakcja i Administracja: Lwów, ul. Słoneczna 36.

Prenumerata: kwartalna 2·50 zł., półroczna 5 zł., roczna 10 zł., zagr. 12 zł.

Numer pojedynczy 1 zł.

Telefon 17-90. Konto czekowe P. K. O. Nr. 500.103.

Redakcja czynna codziennie od godz. 15-ej do 18-ej.

Akiba Rubinstein

Ostatnie lata nieszczególnie sprzyjały rozwojowi międzynarodowego życia szachowego. Wielkie turnieje międzynarodowe należą już do dość dawnej historji i nic nie wskazuje na to, by w najbliższym czasie jakieś większe imprezy szachowe miały się odbyć. Tysiączne rzesze zwolenników gry królewskiej, które z niecierpliwością szukają na łamach prasy szachowej partyj z turniejów mistrzowskich, zamiast nich znajdują coraz częstsze nekrologi o wymierających mistrzach szachowych, lub też artykuły o jubileuszach i związane z niemi całe serje wspomnień.

Wiele miejsca poświęcono z okazji 50-lecia Rubinsteinowi, miemal tyle ile w tych czasach, gdy święcił olbrzymie trjumfy na światowych arenach turniejowych.

Bo też i dziwny był to jubileusz, gdyż równocześnie z przypomnieniem doniosłych zasług Rubinsteina dla rozwoju myśli szachowej, musiano zaapelować do serca tych wszystkich miłośników szachów, dla których rozgrywanie partyj wielkiego mistrza było wielkiem zadowoleniem estetycznem, niemalże biesiadą duchową. W chwili swego 50-lecia, a niemal po 35-ciu latach działalności szachowej, znalazł się Rubinstein w obliczu śmierci głodowej.

Na apel grona przyjaciół Mistrza pospieszył z pomocą cały świat szachowy i to może najlepiej charakteryzuje znaczenie twórczości szachowej Rubinsteina, oraz stosunek wobec niego szachistów najrozmaitszych ras

i narodowości. Kto chociażby tylko przelotnie interesował się szachami w ostatnich dziesiątkach lat, ten wie jak nierozerwalnie połączone jest nazwisko Rubinsteina z historją życia szachowego, oraz z postępem teorji i idei szachowej. Już pierwszy jego występ na międzynarodowej arenie (2 turnieje w Ostendzie w r. 1906 i 1907) zwrócił nań uwagę światowej opinji szachowej, która po całym szeregu wspaniałych zwycięstw w latach do 1912 r. widziała w nim najpoważniejszego kandydata do tronu mistrza świata. Grę Rubinsteina z tego okresu cechuje głębokie założenie, bogactwo pomysłów oraz zdumiewająca wprost logika.

W turniejach powojennych bierze Rubinstein udział, i jakkolwiek nic nie stracił z dawnego talentu i polotu, to jednakże brak mu już dawnej siły i temperamentu. W turniejach wykazuje brak wytrwałości, oraz znaczne wahania formy. Mimo to zdobywa kilkakrotnie jeszcze pierwsze nagrody, jak n. p. na turniejach w Tribergu 1921, we Wiedniu 1923, w Marienbadzie 1925, oraz w Rogaskiej-Slatinie 1929. Wreszcie ostatnim jego sukcesem był udział w drużynie Polski na turnieju narodów w Hamburgu w r. 1930, gdzie walnie przyczynia się do zdobycia Puharu Narodów dla Polski.

W zeszłym roku, Rubinstein mimo otrzymywanych zaproszeń, nie przyjeżdżał na międzynarodowe turnieje, a podobno przyczyniła się do tego znaczna depresja psychiczna w jakiej się teraz znajduje.

Obecnie okazało się, że również jego położenie materjalne jest do tego stopnia krytyczne, że konieczna jest wydatna i szybka pomoc świata szachowego, który musi przyjść z pomocą, jednemu z mistrzów, dla którego twórczości miało się zawsze tyle podziwu.

Również i nasze koła szachowe nie powinne pozostać obojętne wobec tragedji Rubinsteina, wraz z całym światem szachowym musimy przyjść z pomocą wielkiemu Mistrzowi, dając tem samem wyraz uznania dla jego doniosłych zasług. *)

Juljan Madfes.

W poszukiwaniu pięknych partyj, granych przez naszego Mistrza, natrafiliśmy na ciekawy dokument w jednym z starych roczników „Wiener Schachzeitung". Było to w czasie wielkiego międzynarodowego turnieju w Petersburgu r. 1909. Młodociany Rubinstein wzbudzał grą swą powszechny podziw i uznanie. Już w trzeciej rundzie doszło do spotkania Dr. Lasker-Rubinstein. Dr. Lasker święcił wówczas największy swój tryumf, zwycięstwo nad Dr. Tarraschem. Jako mistrz świata, był u szczytu swej sławy.

W spotkaniu tem Dr. Lasker zmierzył się z wielkim talentem Rubinsteina i przegrał partję. — Jako korespondent „Wiener Schachzeitung" taką kreśli sylwetkę naszego Mistrza.

St. Petersburg, 18. luty 1909.

Dziś zmierzyłem się z Rubinsteinem. Najzupełniej zasłużenie wygrał. Gra jego jest jasna i precyzyjna, a przytem niepozbawiona fantazji. — W czasie gry mocno ściągnięte muskuły twarzy, składają świadectwo nadzwyczajnej koncentracji jego sił umysłowych w danym kierunku. — Należy do garstki wybranych, wielkich mistrzów. Jest w grze jasnowidzem.

Czy zostanie kiedyś mistrzem świata, tego nie wiem. — Ale pewnem jest, że Rubinstein jest bardzo wybitną indywidualnością szachową. Tkwi w nim siła, dążąca do absolutnego poznania wiedzy. — Co jest mgliste i problematyczne to jest mu i obce. — Nadewszystko przekłada jasność i prostotę.

PARTJA Nr. 13.

Gambit hetmański

Białe:	Czarne:
Rubinstein	**Dr. Lasker**

1. d2—d4 d7—d5
2. Sg1—f3 Sg8—f6
3. c2—c4 e7—e6
4. Gc1—g5 c7—c5

Ryzykownie zagrane, gdyż osłabia czarnego piona hetmańskiego d5.

5. c4×d5 e6×d5
6. Sb1—c3 c5×d4
7. Sf3×d4 Sb8—c6

Tu należało grać 7. Gf8—e7, lub Gf8—b4 i szybko roszować.

8. e2—e3 Gf8—e7
9. Gf1—b5 —

Czarne tracą piona. Głęboką kombinacją stwarzają sobie kontr grę.

9. — Gc8—d7
10. Gg5×f6 —

Białe zdobywają piona hetmańskiego, to jednakże daje czarnym swobodniejszą grę. Lepiej było zamiast posunięcia w tekście, zagrać 10. 0—0. i czarne nie miałyby możności obrony piona d5, gdyż np. po 10. Sc6×d4, 11. Gb5×d7+, Hd8×d7, 12. Hd1—d4, etc. Zdaje się jednak, że zysk piona d5, mógłby Rubinsteinowi przysporzyć niemało kłopotu, gdyby czarne zagrały 10. 0—0, 11. Gg5×f6, Ge7×f6, 12. Sc3×d5, Hd8—g5! i materjalny plus białych, nie miałby wielkiego znaczenia, ze względu na zagrożone skrzydło króla.

To też posunięcie białych jest słabe.

10. — Ge7×f6
11. Sc3×d5 Gf6×d4
12. e3×d4 Hd8—g5
13. Gb5×c6 Gd7×c6
14. Sd5—e3 —

Sd5—c7+! byłoby błędne, gdyż nastąpi Ke8-d7, 15. Sc7×a8, Wh8—e8+!

14. — 0—0—0

Prostsze i lepsze jest 14. Gc6×g2, zaś po 15. S×g2, H×g2,

16. He2+, Kd8! 17. 0—0—0, Hg6, 18. Hd3, H×H i białe piony są łatwo zaczepne; natomiast gdyby po 14. G×g2, 15. Wg1, Ha5+, 16. Hd2, H×H, 17. K×d2, Ge4 i nie może nastąpić 18. W×g7, bo Ge4—g6! zamyka wieżę. — Końcówka byłaby dla obu stron równa.

15. 0—0 Wh8—e8!

16. Wal—c1! —

To jest odpowiedź godna wielkiego mistrza. Znaczenie tego posunięcia oraz jego ukryta siła występuje w całej pełni w 18. ruchu białych.

16. — We8×e3

W tejże kombinacji Dr. Lasker zostaje przekombinowany przez Rubinsteina. — Wskazane było Kc8—b8.

17. Wc1×c6+! b7×c6
18. Hd1—c1!! Wd8×d4

Tu czarne powinne były zagrać We3—e5, zaś po 19. Hc1×c6+, Kb8, 20. f2—f4, We5—e6, 21. Hc6×e6, H×g2+, i białe z powodu zupełnego rozbicia pionów, nie mogą wygrać.

Także po 18. We3—e5, 19. f2—f4, We5—c5 nie miałyby białe ułatwionego zadania.

Najlepiej grają białe po 18. We3—e5, 19. H×c6+, Kb8, 20. d4×e5, H×e5, 21. Wc1, h7—h5 i droga do wygranej jest niemniej trudną. —

19. f2×e3 Wd4—d7
20. Hc1×c6+ Kc8—d8
21. Wf1—f4! —

To świetne posunięcie rozstrzyga.

21 — f7—f5.

Szachowania wieżą nie mają znaczenia, biały król bowiem przedostaje się na pole e1, zaś czarny król zostaje bez osłony.—

22. Hc6—c5 Hg5—e7

Także i teraz jest szachowanie nie na miejscu. Na 22. Hg5—f6, wygrywało 23. Wf4-d4.

23. Hc5×e7+, Kd8×e7
24. Wf4×f5 Wd7—d1+
25. Kg1—f2 Wd1—d2+
26. Kf2—f3 Wd2×b2
27. Wf5—a5 Wb2—b7
28. Wa5-a6! —

Decydujące! Odcina królowi drogę.

*) Wiener Schachzeitung wydaje w najbliższym czasie zbiór partyj Rubinsteina z jego własnemi uwagami. Cena w subskrypcji 10 szyl. Dochód na rzecz Rubinsteina. Wpłaty na konto P. K. O. Nr. 406.290. Wiener Schachzeitung.

Redakcja Świata Szachowego zainicjówała zbiórkę na DAR HONOROWY DLA RUBINSTEINA.

Dobrowolne datki można wpłacać na konto P. K. O. Nr. 5931. Mistrza D. Przepiórki, Warszawa. Polna 64.

28. — Ke7—f8
29. e3—e4 Wb7—c7
30. Kf3—f4 Kf8—f7
31. h2—h4 Kf7—f8
32. g2—g4 Kf8—f7
33. h4—h5 h7—h6
34. Kf4—f5 Wc7—b7
35. e4—e5 Kf7—f8
36. Wa6—d6 —

Nie tak łatwo jednak składa Dr. Lasker broń. Jeszcze w ostatniej chwili tuż przed kapitulacją, przygotowuje zabójczą pułapkę. W razie 36. e5 - e6, 36. Wb7 - b5+, Kf5—g6?? Kf8—g8!! i białe nie są w stanie wydostać się z sieci matowej.

36. — Kf8—e7
37. Wd6—a6 Ke7—f7
38 Wa6—d6 Kf7—e7
39. Wd6—c6 Ke7—f7
40. a2—a3! i czarne poddały.

Białe przedostają się królem na g6 i temsamem ostatnia szansa wypadu wieżą b7—b4, z atakiem na piona g4 jest bezcelowa.

Z meczu Spielmann—Stolz

Mecz Spielmann - Stolz, rozegrany w grudniu 1932. w Sztokholmie, zakończył się zwycięstwem Spielmanna w stosunku 4 : 1. Należy zaznaczyć, że z pięciu meczów, rozegranych w 1932 r. przez Spielmanna, wygrał on trzy, a to przeciw Bogolubowi, Dawidsonowi i Stolzowi, przegrał zaś dwa: przeciw Euwemu i Eliskasesowi.

Niżej podana partja, czwarta z rzędu granych w meczu, rozegrana została przez dwóch wielkich specjalistów gry gambitowej błyskotliwie i brawurowo. Przyniosła ona zwycięstwo Stolzowi. Była to zresztą jedyna przez niego wygrana partja tego meczu.

PARTJA Nr. 14.

Gambit królewski.

Białe : **Stolz** Czarne : **Spielmann**

1. e4, e5, 2. f4, Gc5, 3. Sf3, d6, 4. c3, f5 (a), 5. f×e5, d×e5, 6. d4, e×d4, 7. Gc4 f×e4, (b), 8. Se5, Sf6, 9. Sf7, He7, 10. S×h8, d3 (c), 11. Gg5, Gf2+, 12. K×f2, Hc5+, 13. Ge3, H×c4, 14. h3, Ge6, 15. Sd2, Hd5, 16 g4, Sc6, 17. c4, Hd7, 18. g5, Gg4, 19. Hf1, Ge2, 20. Hg2, Hf5+, 21. Kg1, Sd7, 22. H×e4, H×e4, 23. S×e4, Ke7, 24. Sg3, W×h8, 25. S×e2, d×e2, 26. Wh2, Kf7, 27. W×e2, We8, 28. Wad1, Sde5, 29. Gf4, We6, 30. Kf1, Kg6, 31. Wd5, Kf5, 32. Gg3, We7, 33. b4, czarne poddały.

UWAGI:

(a) Spielmann podaje, że to posunięcie przed 25 laty zostało uznane przez duńskiego teoretyka Dra Krause, jako obale-

nie 4. c3. Dobrą i solidną była tu odpowiedź: 4... Sf6, na którą posunięcie 5. Gd3, 0—0, 6. Gc2, We8, zdaje się być wątpliwej wartości.

(b) To posunięcie przygotowuje ofiarę wieży.

(c) Według Retiego te dwa wolne piony nie rekompenzują utraty wieży. Swenonius jednak podtrzymuje, że atak czarnych, po zdobyciu skoczka h8 wyrównuje szanse przeciwników. Ryzykując partję, chciał Spielmann naocznie się przekonać o sile tych dwóch pionów.

PARTJA Nr. 15.

Z turnieju o mistrz. Lwowa

Francuska.

Białe: **Inż. Piotrowski** — Czarne: **Metzger**

1. e4, e6, 2. d4, d5, 3. e×d5, e×d5, 4. Gd3, Gd6, 5. Sf3, Sf6, 6. 0-0, 0-0, 7. h3, We8, 8. Sc3.

Ostatnie dwa posunięcia białych, dowodzą niezrozumienia ducha gry francuskiej, gdyż 7. h3 jest przedwczesne, a 8. Sc3, blokuje piona c.

8... c6, 9. We1, Sbd7, 10. Ge3. — Dlaczego nie 10. Gg5!

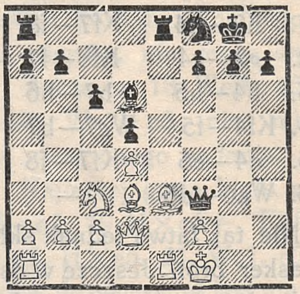
10... Se4, 11. g4?

Powoduje osłabienie skrzydła królewskiego.

11... Sf8, 12. Sfd2, S×d2, 13. H×d2, Hh4, 14. Kg2.

Przyspiesza katastrofę, na 14. Gf1, nastąpiłoby 14... G×g4! 15. h×g4, Hh2#.

14... G×g4, 15. h×g4, H×g4+, 16. Kf1, Hf3!

To stanowisko hetmana zabiera białym możliwość dobrej obrony, gdyż na 17. H—W—Ge2, nastąpi Hh1#. Jedynie 17. Se2, dawało pewne szansze utrzymania gry.

17. Hd1. pozwala czarnym efektownie zakończyć grę.

17... Hh3+, 18. Kg1.

W razie 18. Ke2, to W×e3+, 19. f×e3. Hg2#.

18... Gh2+, 19. Kh1, W×e3! 20. Gf1, Hh4, 21. W×e3, Gg3+, 22. Kg2, Hh2+, 23. Kf3, H×f2+, 24. Kg4, h5+ i białe poddały gdyż w następnym posunięciu mat.

PARTJA Nr. 16.

Gambit hetmański.

Białe: **Künstler** — Czarne: **Kmietowicz**

1. d4, d5, 2. c4, e6, 3. Sc3, Sf6, 4. Sf3, Sd7, 5. Gg5, c6, 6. c×d, e×d6, 7. e3, Ge7, 8. Gd3, Sh5, 9. G×e7, H×e7, 10. He2, Shf6, 11. h3, Se4, 12. 0—0, f5, 13. Hc2, 0—0, 14. Wad1, Kh8, 15. Wfe1, g5, 16. G×e4, f×e4, 17. Sh2, Sf6, 18. a3, g4, 19.

h×g4, S×g4, 20. S×g4, G×g4, 21. Wd2, Gf3, 22. Se2, G×g2, 23. K×g2, W×f2+, 24. K×f2, Hh4+, 25. Sg3!

Jedyne! W rezultacie niespodziane dwie ofiary gońca i wieży, prowadzą tylko do wiecznego szacha, gdyż 25... Hh2+, 26. Kf1, 26 Wf8+, 27. Wf2, Hh3+, 28. Kg1, a nie 28. Ke2? bo nastąpi W×f2!+, 29. K×f2, Hh2+! z zyskiem hetmana.

28... H×g3+, 29. Kf1, Hh3+, 30. Kg1, remis i znowu biały król nie jest w stanie zagrać Ke2, z powodu utraty hetmana j. w. — czarne wobec tego trzymają wiecznego szacha.

Turniej w Hastings

Po raz 13 z rzędu odbywa się ten tradycyjny turniej w Anglji urządzony corocznie w czasie świąt B. N. — Impreza ta cieszy się zrozumiałem zainteresowaniem sfer szachowych a to tembardziej, że lista uczestników, obejmuje nazwiska najgłośniejszych i najbardziej uzdolnionych mistrzów młodej generacji.

Prócz miejscowych zaproszono z zagranicy: Flohra, Rejfira, Pirca, L. Steinera, Werę Menszik, Dunkelbluma i Prinsa. Zakończył turniej jako pierwszy S. Flohr z 7 p., II. miejsce zdobył jugosławianin Pirc, który z powodu przegranej do Jacksona, utracił możliwość dzielenia z Flohrem I. nagrody. — III. i IV. miejsce zajęli wspólnie L. Steiner i Sultan Khan. — Następne: Michel 4½, Thomas, Aleksander i Menszik po 3½, Jackson 3, Tylor 2½. — W turnieju rezerwowym zwyciężył również czeski mistrz Rejfir z 7½ p. przed Rellstabem 6½ i Walterem 6½.

W turnieju głównym A. pierwsze miejsce zdobył belgijczyk Dunkelblum wraz z Illingworthem i Normanem. W turnieju głównym B. holenderczyk Prins. — Wszystkie pierwsze miejsca zajęli goście.

Poniżej podajemy kilka ciekawych partyj z tego turnieju.

PARTJA Nr. 17.

Obrona Caro - Kann

grana w 7. rundzie 4. stycznia br.

Białe: Czarne:

L. Steiner **S. Flohr**

1. e4, c6, 2. c4, d5, 3. e×d5, c×d5, 4. c×d5, a6, 5. Hb3, Sf6, 6. Sc3, Sd7, 7. Ge2, g6. —

Silniejsze zdaje się być 7... Sc5! 8. Hc4, e6! 9. Gf3, e×d5 i 10... Ge6, z dobrą grą dla czarnych. —

8. d4, Gg7, 9. a4, 0—0, 10. Gf3, Se8, 11. Se2, Sd6, 12. 0—0, b6, 13. Se4.

Białe tu miały zagrać 13. Gf4, 13... S×e4, 14. G×e4, Gb7, 15. Gg5!

by w razie 15.. h6, 16. d6!
15. Sf6, 16. G×f6, e×f6!

Właściwe, gdyż po biciu 16... G×f6, białe wprowadzają 17. Se2—c4 do gry.

17. Wc1, Hd6, 18. Wc2, Wad8, 19. Gf3, f5, 20. Wd1, Wfe8, 21. g3, We7, 22. Sc3, Wde8, 23. We2, Gf6.

Natychmiastowe przejście do ataku było 23... h5.

24. W×e7, W×e7, 25. Sa2!

Piękne posunięcie, osłabiające skrzydło hetmana, grozi Sa2—b4—c6!

25.. a5, 26. Hb5.

Na 26. Sc3, byłyby czarne zmuszone do 26. Ga6. Białe jednak dążą konsekwentnie do opanowania pola c6, niebacząc na grożące im niebezpieczeństwo na skrzydle królewskiem.

26... h5!, 27. b4?

Po tymże posunięciu białe niedochodzą więcej do głosu. Wskazanem było 27. Sc3! h4, 28. Hc4! gdyby 28... h×g3, to nastąpi 29. h×g3, Wc7, 30. Sb5! H×g3+, 31. f×g3, W×c4 32. Sd6, Wc7, 33. Se8 i wygrywa.

27. h4! 28. Gg2.

Nie 28. b×a, gdyż Ha3! i czarne zyskują figurę.

28... h×g3, 29. h×g3, f4!

W tem stadjum partji obaj grający znajdują się w niedoczasie. Szybko następujące po sobie posunięcia czarnych, demolują wkrótce pozycję białych. 30. g4, f3! 31. G×f3, Hf4, 32. Hd3, G×d4, 33. H×d4, H×f3, 34. Sc3.

Na groźbę We4, nie mają białe nic lepszego.

34... a×b4, 35. H×b4, G×d5!

Rozstrzygające! po 36. W×d5? We1+ z nieuchronnym matem, — Białe oddają jakość. 36. S×d5, H×d1+, 37. Kh2, We6, 38. Se3, Hd6+, 36. H×d6, W×d6, 40. Sc4, Wc6, 41. Se5, Wc3, 42. Sd7, Wb3, 43. g5, f5, 44. Sf6+, Kf7, 45. Sd5, Ke6, 46. Sf4+, Kd6, S×g6, Wb4, 48. Kg3, Wg4+, 49. Kf3, W×g5, 50. Sf4, Wg1, 51. Sd3, Wa1, 52. Sb2, Kd5, 53. Kf4, Kd4.

i białe poddają się, gdyż tracą w dodatku skoczka

PARTJA Nr. 18.

Z turnieju w Hastings.

Hiszpańska.

Białe: Czarne:

Jackson **Sultan Khan**

1. e4, e5, 2. Sf3, Sc6, 3. Gb5, a6, 6 Ga4, Sf6, 5. 0—0, d6, 6. d4, b5, 7. Gb3?

Należało grać 7. d×e5, po ruchu w tekście białe tracą piona. 7... Sc6×d4.

8. Sf3×d4, c×d4

I białe nie mogą odbić piona, nastąpi bowiem 9... c5 i 10... c4! z zyskiem gońca b3.

9. c3, d×c3, 10. S×c3, Ge7, 11. f4, Gb7, 12. He2, 0—0, 13. Gc2, We8, 14, Gd2, Gf8, 15. Hf3, Hd7, 16. Wae1, c5, 17. Sd5?.

Przyspiesza koniec, gdyż po wymianie figur, pion d5 skazany jest na zagładę.

17... S×d5, 18. e×d5, f5, 19. Ge3, Hf7, 20. Wd1, g6, 21. Wd2, Gg7, 22. Gb1, G×d5, 23. Hf2, He6, 24. We1, Gd4.

Zysk figury.

25. Kf1, Gc4+, 26. Gd3, G×e3, 27. Hg3, d5, 28. b3, Gc4×d3+, 29. W×d3, d4. białe poddały się. —

Turniej w Leningradzie.

Ostatnio odbył się w Leningradzie turniej o mistrzostwo miasta, w którym uczestniczyli nieznani dotychczas młodzi mistrzowie. — O wysokim poziomie gry tychże, świadczy fakt, że przedstawiciel starej generacji Rabinowicz, znany ongiś z wielu turniejów międzynarodowych, zadowolić się musiał przedostatniem miejscem.

Przekonywujące zwycięstwo uzyskał zaledwie lat 22 liczączy Botwinnik, który od lat dwu dzierży również mistrzostwo Rosji Sowieckiej.

Wedle opinji znawców sztuki szachowej Botwinnik zapowiada się na drugiego Alechina.

Wynik turnieju był następujący: Botwinnik 10 p. (z 11 gier!), Alatorzef $7^1/_2$, Iljin Genewski, Sawitzky i Czechower 6 p., Goldberg, Lisiczyn i Ragosin 5 p., Model $4^1/_2$ p., Budo i Rabinowicz 4 p. Mjassordoff 3 p. — Poniżej podajemy 2 partje z tego turnieju, świadczące dobitnie, że tajniki gry pozycyjnej jak i kombinacyjnej, nie są obce Botwinnikowi i Ilji Genewskiemu.

PARTJA Nr. 19.

Holenderska.

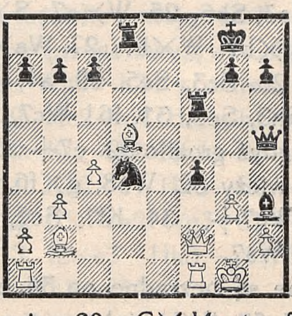
Białe: **Goldberg** Czarne: **Iljin Genewski**

1. Sf3, f5, 2. b3, d6, 3. d4, e6, 4. g3, Sf6, 5. Gg2, Ge7, 6. 0—0, 0—0, 7. Sbd2, He8. 8. c4, Sc6, 9. Gb2, Gd8.

Przygotowuje e6—e5, 10. Hc2, e5, 11. d×e5, d×e5, 12. e4, f×e4, 13. S×e4, Hh5, 14. S×f6+, G×f6, 15. Sd2, Gh3, 16. Se4, Wad8, 17. f4, Sd4, 18. Hf2 ?

Następuje świetna kombinacja czarnych, połączona z ofiarą wieży i skoczka,

18... e×f4! 19. S×f6+, W×f6, 20. Gd5+.

W razie 20. G×d4, to f×g3,

21. H×g3, Wg6! 20... W×d5!

A nie 20... Kh8, gdyż 21. H×d4, f×g3, 22. H×f6! (g×f6 23. G×f6#!)

21. c×d5, f×g3! 22. H×d4, He2!! i białe składają broń, albowiem mat na polu g2, lub K×h2 jest nieunikniony.

PARTJA Nr. 20.

Gambit hetmański.

Białe: **Botwinnik** — Czarne: **Budo**

1. d4, e6, 2. c4, Gb4+, 3. Gd2, G×d2+, 4. H×d2, Sf6, 5. Sc3, d6, 6. e4, He7, 7. Se2, e5, 8. f3, 0-0, 9. g3, c5, 10. d5, Se8, 11. Gg2, f5, 12. 0—0, f4?

Przeoczenie, które oswobadza krępowaną nieco grę białych.

13. g×f4, e×f4, 14. S×f4, Hg5, 15. Sce2, Sd7.

Na 15... Gh3, nastąpi 16. Wf2.

16. Hc1, Se5, 17. Se6, H×c1, 18. Wa×c1, G×e6, 19. d×e6, Sc7, 20. f4, Sd3, 21. Wc3, S×b2.

Czarne wprawdzie odbiły piona, lecz wolny pion białych, daje tymże lepszą grę.

22. f5, Wb8, 23. Wb1, Sa4, 24. Wa3, Sb6, 25 W×a7, S×c4, 26. W×b7, W×b7, 27. Wa×b7, Wc8, 28. Sc3, Se5, 29. a4, Kf8, 30. Gh3, Se8, 31. f6! Wc7,

gdyż groziło 32. e7+ z zyskiem wieży 32. Wb8, g×f6, 33. Sd5, Wg7+, 34, Kf1, Sc6, 35. Wa8, Wa7.

Czarne są bezradne po 36. e7+, S×e7, 37. Sc7 i białe wygrywają.

36. W×a7, S×a7, 37. e7+, Kf7, 38. Gd7!

To przesądza los partji. Sa7 jest uwięziony, zaś Se8, ma tylko pola g7 i e8 do dyspozycji. 38... Sg7, 39. Ke2, Se8, 40. Kd3, f5, wybiera szybką śmierć, gdyż białe forsują piona do pola a6, następnie marszruta króla c4—b3-a4-a5-b6 zapowiada koniec.

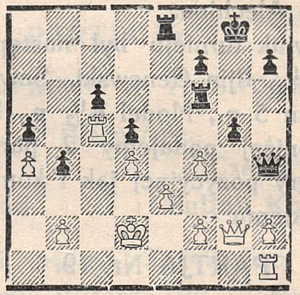
41. e×f5, Sf6.

Ostatnia próba, gdyż po 42. S×f6, K×e7 i czarne mają widoki remisowe.

42. Ge6+! i czarne poddały się. —

Ciekawe pozycje

Czarne: **Stefan Popiel.**

Białe: **Henryk Friedman**

Powyższa pozycja miała miejsce w partji granej na turnieju o mistrzostwo Lwowa, w grudniu ub. roku. — Wydaje się ona nieskomplikowaną kryje w sobie jednak piękną ofiarę wieży

1... Wf6×f4!
2. e3×f4, Hh4×f4+

Białe muszą przyjąć ofiarę wieży, gdyż groziło 3... W×f2, a także 4... W×d4+! 5. e3×d4, Hh4×d4+ i 6... H×c5!

3. Kd2-d3! Hf4—f5+
4. Kd3—d2 Hf5—f4+
i remis przez wieczny szach.

Inne posunięcia prowadzą do gorszej partji białych n. p.

I. 3. Kd2-c2? We8-e2+
4. Kc2—b1 Hf4—d2!
z nieuchronnym matem.

II. 3. Kd2-d1? Hf4×d4+
4. Kd1—c1 Hd4×c5+ i wygrywa.

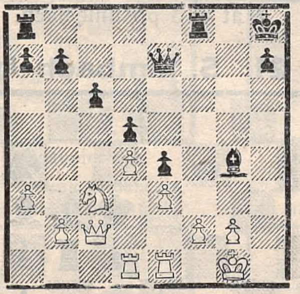
III. 3. Kd2-c2 We8—e2+
4. Kc2—b3 Hf4—d2
5. Wh1-b1 Hd2-d3+
6. Wc5—c3.

Jedyne, gdyż po 6. Kb3-a2, nastąpi Hd3—a3# !!

6... b4×c3
7. Hg2×g5+ Hd3—g6
8. Hg5×g6+ h7×g6
z lepszą partją dla czarnych.

Tej jednak możliwości nie wykorzystały czarne, zagrały natomiast w partji 1... Kg8—f8, co w konsekwencji po 2. Hg2—g3! pociągnęło przegraną czarnych. -

Czarne: **Michał Kmietowicz.**

Białe: **Wilhelm Künstler.**

Również i ta pozycja powstała w partji turniejowej o mistrzostwo Lwowa, którą zresztą w całości w dziale partyj ogłaszamy. Ofiara gońca i wieży, jaka nastąpiła tamże, prowadziła tylko do wiecznego szacha. Po skończonej grze p. Kmietowicz, analizując partję wyprowadził b. ciekawą wygranę czarnych. —

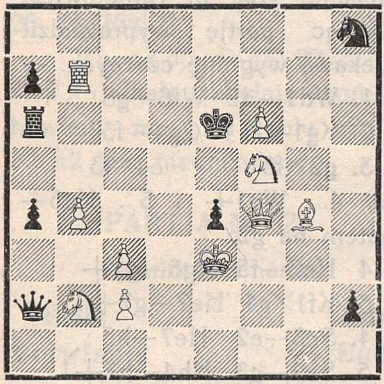
1. Wd1—d2 Wf8—g8!
2. Kg1—f1? Gg4—f3!
3. g2×f3 e4×f3
grozi 4... Wg1+ i 5.. Hg5+ z matem na g2.
4 Hc2—f5 Wg8—g1+
5. Kf1×g1 He7—g7+!
lub 4. Sc3—e2 He7—h5
5. Se2—g3 Hh4—h3+!
6. Kf1—g1 Hh3—g2#
po 1. Wd1—d2 Wf8—g8
2. Kg1—h2? He7—h5+
3. Kh2—g1 Gg4—f3!
2. f2—f3 lub 2. f2—f4
jest nierzeczową obroną.

Najlepszą więc obroną po 1... Wf8—g8 jest
2. Sc3 - e2! Gg4×e2
3. Wd2×e2. Wg8×g2+ !!
i białe muszą przyjąć ofiarę wieży, co stwarza pozycję zadaniową.
4. Kg1×g2 He7—g5+
5. Kg2—f1 Wa8—g8!
grozi mat na polu g1.
6. We2—d2! Hg5—g2+
7. Kf1—e2 Hg2—f3+
8. Ke2—f1 Wg8—g3 !!
co właściwie mają białe grać? czarne przygotowują w następnym ruchu Wg3—h3! z matem.
9. Hc2—d1 Hf3—h1+
10. Kf1—e2 Hh1—h5+
11. Ke2—f1 Hh5—h3+
12. Kf1—e2 Wg3×e3+!!
13. f2×e3 Hh3—g2#!
lub... Hh3—f3#.

Efektowne zakończenie!

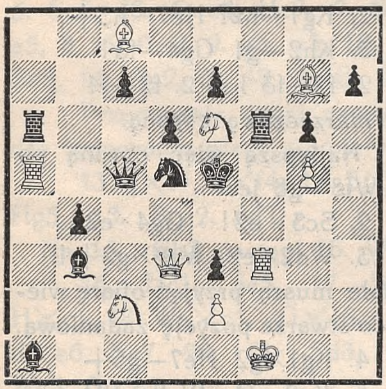
ZADANIA ORYGINALNE

L. 16. M. Grünfeld Łotwa.

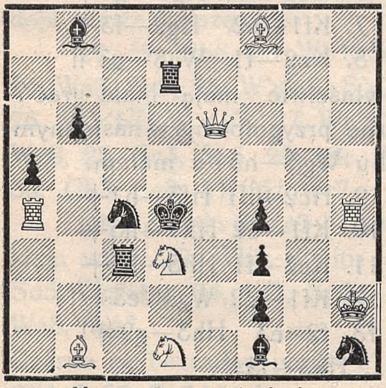
Mıt w 2 posunięciach.

17. U. Schirdewan Niemcy.

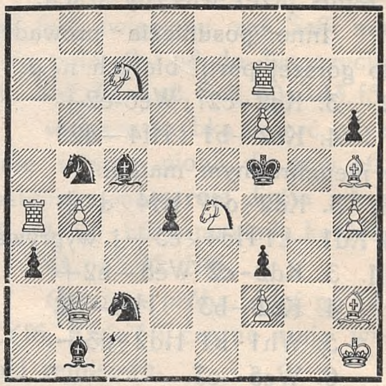
Mat w 2 posunięciach.

L. 18. Dr. E. Lorber Lwów.

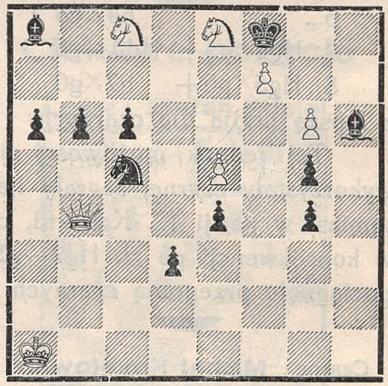
Mat w 2 posunięciach.

L. 19. M. Wróbel Warszawa.

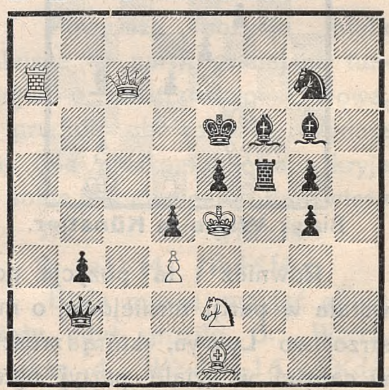
Mat w 3 posunięciach.

20. A. Goldstein Warszawa.

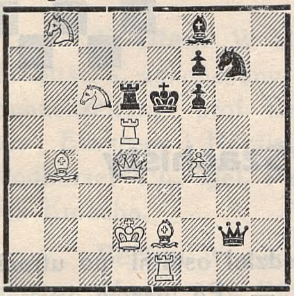
Mat w 3 posunięciach.

L. 21. S. Limbach Lwów.

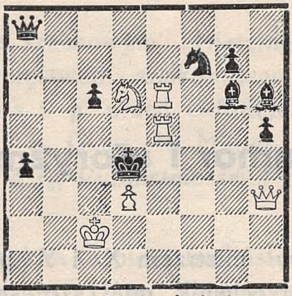
Samomat w 3 posunięciach.

22. A. Arguelles Hiszpanja.
I. nagroda II. Problema 1932.

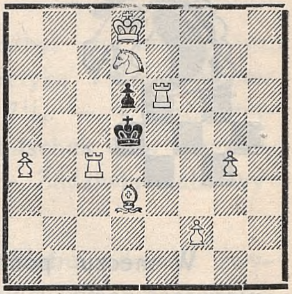
Mat w 2 posunięciach.

L. 23. F. Somma Włochy.
Xadrez Brasileiro 1932.

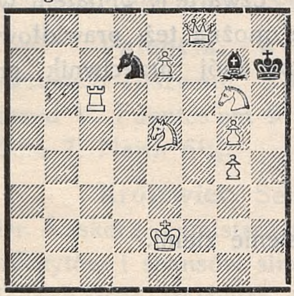
Mat w 2 posunięciach.

L. 24. G. Schmitt Francja.
Acktion Français 1932.

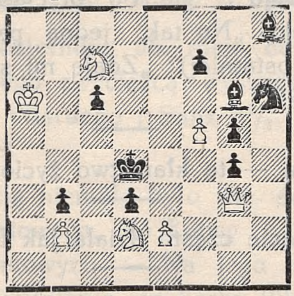
Mat w 2 posunięciach.

L. 25. K. Hannemann
1 nagr. Weenink Memorial 1932

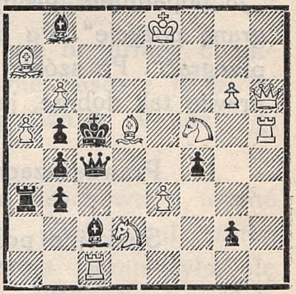
Mat w 3 posunięciach.

L. 26 D. Przepiórka
II. nagr. Weenink Memorial 1932

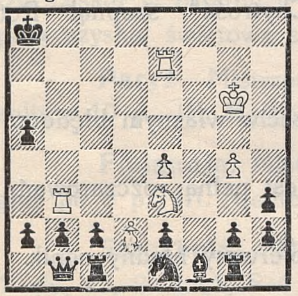
Mat w 3 posunięciach.

L. 27. A Chicco Włochy.
I nagr. L'Italia Scacchistica 1932

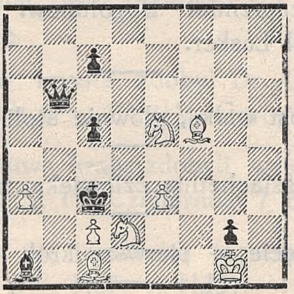
Mat w 3 posunięciach

L. 28. G. Thoren Göteborg.
I. nagr. El Escacs a'Catal 1932

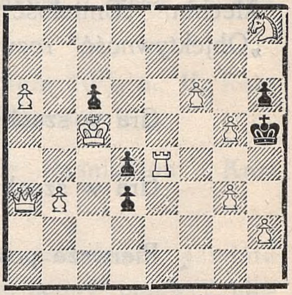
Mat w 3 posunięciach.

L. 29. D'O. Bernard Monaco
Xadrez Brasileiro 1932.

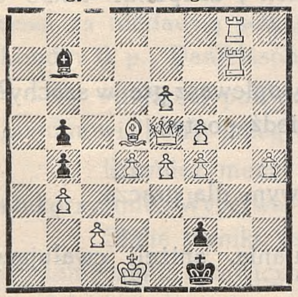
Mat w 3 posunięciach.

L. 30. E. Palkoska. Praga
Schackvärlden 1932.

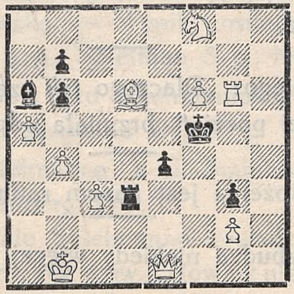
Mat w 3 posunięciach.

L. 31. I. Telkes Budapeszt.
Magyar Sakkvilag 1932.

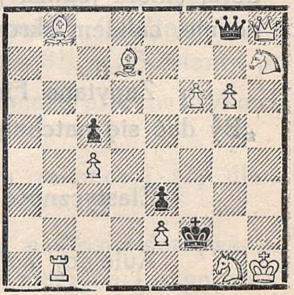
Mat w 3 posunięciach.

L. 32. Jenö Szekely Węgry
I-II. nagr. Magyar Sakk 1927.

Mat w 3 posunięciach.

L. 33. C. S. Kipping-Hume
Folket 1926.

Mat w 3 posunięciach.

Humor i aforyzmy Szachisty

W meczu pomiędzy mistrzem X. i Y. powiedział ostatni po utracie pierwszej partji: „Mój przeciwnik miał szczęście". — Po utracie drugiej: „Właściwie możnaby memu przeciwnikowi dać konika „for". Po trzeciej: „Ja popełniłem gruby błąd". — Po przegraniu czwartej: „Miałem wygraną pozycję". Po piątej: „No tak, jedną partję można też prawidłowo przegrać". Po szóstej (i ostatniej): „Zdaje mi się, że mój przeciwnik gra prawie tak dobrze, jak ja".

Prawda szachowa — to kłamstwo życiowe.

Spokojne posunięcie często działa jak trzęsienie ziemi.

Jaka właściwość jest dla szachisty najbardziej wartościową? „Spokój" powiedział w pewnej rozmowie Rubinstein. „Rozmach" wykrzyknął Alechin. „Śmiałość" zagrzmiał Bogolubow. „Chytrość" szepnął Reti. „Objektywność" rozważał Lasker.

Gra w szachy jest walką, głównie atoli przeciw własnym błędom.

Gra w szachy uszlachetnia człowieka, bo jest pełną rozczarowań.

Pierwsze posunięcie — pierwszy krok — pierwszy błędny ognik.

Pan wynalazł nową strategję", powiedziano z podziwem do Philidora, „która jednak jest oparta na starych zasadach", uzupełnił tenże to zdanie, całkiem skromnie.

Zapytano Firdusiego: „Dlaczego tak często opiewasz grę w szachy?" „By dać się natchnąć jej poezją", brzmiała odpowiedź poety.

Elastyczność położenia jest pasem ratunkowym dla gracza.

Kulejący koń wzbudza niekiedy więcej zaufania, aniżeli cwałujący.

Wiadomości ze świata

Wiedeń. W klubie szachowym „Hietzing" odbył się turniej im. Trebitscha, zakończony zwycięstwem znakomitego teoretyka i red. „Wiener Schachzeitung" prof. Beckera 9 p. przed Grünfeldem $7^1/_2$. — Dalsze miejsca: Eliskases i Hönlinger 7 p. Glass, H. Müller, Robitschek 6 p. Kmoch, Podhorzer $4^1/_2$, Igel, Palda $3^1/_2$, Rubinstein jr. $1^1/_2$. — Zadziwia słaby wynik Kmocha.

Berlin. W mistrzowskim turnieju berlińskiego klubu odnieśli zwycięstwo Ahues i K. Richter po 11 p. Ubiegłoroczny zwycięstwa Rellstab zajął trzecie miejsce $9^1/_2$ p. Gumprich i List po 9 p. (List jest z pochodzenia Polakiem). — Schlage $8^1/_2$, Helling. B. Koch i Sämisch po 7 p.

Valencia. W październiku ub. roku odbył się tu turniej o mistrzostwo Hiszpanji, z którego zwycięzcą wyszedł Jaime Casas z 10 p. — przed V. Fuentes'em $9^1/_2$. Vilardebo i Sanz $8^1/_2$, Espinoza 8, Valloe $7^1/_2$, Sola 7, Marin $6^1/_2$.

Królewiec. Senzacją niemałą było dla świata szachowego tourné Dr. Laskera, exmistrza światowego, do Łotwy i Litwy, gdzie miał szereg odczytów i seansów simultanowych. — Na jego życzenie ograniczyło się jednak ilość grających w simultanie do liczby 20-tu. — Również i w Królewcu, miał seans, którego wynik był + 14, — 3 = 3. — Jak wiadomo Dr. Lasker w ostatnich latach żywo zajmował się brydżem i także na tem polu uzyskał światową sławę.

Paryż. Mistrzostwo miasta zdobył Dr. O. Blum $10^1/_2$ p., II. Rossolimo 10 p., III. Halberstadt $9^1/_2$, IV. i V. Gorog i Wisoczek 9 p.

Finlandja. Mistrzostwo kraju zdobyli wspólnie Rasniusson i Krogius po 8 p., III. Niemela $7^1/_2$, IV. Czepurnow 7 p.

Sztokholm. Odbył się tu turniej teoretyczny (na temat gambitu 1. d4, e5, 2. dxe5, Sc6, 3. Sf3, He7, 4. Hd5) — poświęcony pamięci niedawno zmarłego mistrza szwedzkiego Fryca Englunda, wynalazcy wspomnianego gambitu. — Gösta Stolz miał okazję zrewanżowania się Spielmanowi za niedawną swą porażkę. — Wynik turnieju brzmiał: G. Stolz 7 p., Lundin 6 p., Danielsson $5^1/_2$ p., Spielman 5 p., Nyholm $3^1/_2$ p., Sjöstam 3 p.

Nielepiej powiodło się i tu Spielmannowi, w meczu przeciw Erykowi Lundinowi, który przegrał w stosunku $2^1/_2 : 3^1/_2$.

Również mecz Spielmanna z G. Stahlbergem zakończył się dlań niekorzystnie. Wygrywa Stahlberg 5 : 3.

Słabe wyniki ostatnie Spielmanna dowodzą aż nadto przeforsowania i przemęczenia ustawiczną grą. Nie dziw, człowiek nie jest maszyną. (przyp. zec).

Berno. Międzymiastowy mecz mistrzowski Berno-Praga, na 19-tu szachownicach zakończył się zwycięstwem Berna 10 : 9.

Planowany jest tu również turniej mistrzowski na dzień 26 marca br. Inicjatorem turnieju jest Klub Sportowy Makkabi. — Dotychczas otrzymali zaproszenia następujący międzynarodowi mistrzowie: Flohr, Nimcowicz, Spielmann, Rubinstein, L. Steiner, Pirc i Lilienthal.

Insbruck. Mistrzostwo Tyrolu zdobyli Ernst Niescher i Karol Wagner. — Ponieważ Wagner zrezygnował z decydującej rozgrywki, przyznano mistrzostwo Tyrolu E. Nieschrowi.

Budapeszt. W turnieju budapeszteńskiego klubu, zwyciężył Karol Sterk, bez przegranej 7 p. przed mistrzami: Hawasi, Rethy $6^1/_2$ p. A. Steiner 6 p.

Praga. Turniej jubileuszowy szachowego klubu „Praha", zakończył się pięknem zwycięstwem Pelikana $11^1/_2$ p. z 13 gier, który zdystansował tego rodzaju mistrzów jak: Hromadka 10 p., Opocensky i Runza 8 p.

Antwerpja. W małym mistrzowskiem turnieju, złożonym z 6-ciu uczestników przypadło zwycięstwo L. Steinerowi $4^1/_2$ p. Za nim drugi Koltanowski, trzeci M. Walter.

Ryga. Międzypaństwowy mecz Litwa-Łotwa zakończył się po ciężkiej walce zwycięstwem Litwy w stosunku $6^1/_2 : 5^1/_2$.

Szachy we Lwowie

W zimowej turze rozgrywek ligowych w zaciętej walce o puhar wędrowny Ligi, prowadzi L. K. Sz. przed Hełmem. Na dalszych miejscach T. U. Sz., Żupr., Jutrzenka i Rekord.

Dnia 21. I. br. odbył się we Lwowie wojskowy mecz międzymiastowy Ogniska Podoficerów Zawodowych Lwów — Warszawa, na sześciu szachownicach z wynikiem $3^1/_2 : 2^1/_2$, dla Warszawy. Na wyróżnienie zasługują st. sierż. Konarski, sierżanci: Fortuna i Feuer.

Mecz-rewanż miał miejsce w Warszawie 4. b. m. — Lwowianie dzielnie się spisali. — Wynik 5:1 dla Lwowa. — Skład drużyny: st. sierż. Bełza, sierż. Feuer, sierż. Fortuna, st. sierż. Konarski, sierż. Szybkowski, kprl. Petryński. — Kapitan drużyny: st. ogn. Nazar.

Lwowski Klub Szachistów urządza turniej o mistrzostwo klubu. Wśród zgłoszonych znajdują się nazwiska znanych silnych graczy.

„Słowo Polskie" uruchomiło po dłuższej przerwie, dział szachowy, pod redakcją p. Michała Kmietowicza i p. Adama Świtlika.

„Gazeta Poranna", również po raz pierwszy założyła szachową rubrykę tygodniową, pod redakcją kompozytora, p. Saturnina Limbacha.

Redaktorom działów szachowych serdecznie winszujemy.